

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru modificarea
Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru
modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova
nr. 174/2018.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. /2022

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 363 din 28 septembrie 2022) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

Proiectul de lege are drept scop asigurarea previzibilității și clarității prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – *Codul serviciilor media audiovizuale*), evitarea interpretărilor diferite și aplicării neuniforme a normelor legale, precum și ajustarea cadrului normativ existent la realitățile actuale.

Cu titlu general, evidențiem că, din punctul de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, proiectul se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate politicii europene în domeniul societății informaționale și mass-mediei, pe segmentul legislativ al reglementării serviciilor media audiovizuale.

Menționăm că apropierea legislației naționale la prevederile Convenției UNESCO din 2005 asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale și transpunerea dispozițiilor Directivei 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva serviciilor mass-media audiovizuale) sunt importante în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din titlul IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, capitolul 25 „Cooperarea în domeniul culturii, al politicii audiovizuale și al mass-media” și anexa XIV din Acordul de Asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte.

Directiva 2010/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 martie 2010 privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale a constituit obiect al transunerii la nivelul legislației naționale de profil prin Codul serviciilor media audiovizuale.

Directiva 2010/13/UE este actul legislativ UE de bază care reglementează furnizarea serviciilor mass-media audiovizuale, iar obiectivul său principal constă

în garantarea circulației libere și echitabile pe piața unică europeană, indiferent de modul de distribuție (canale TV tradiționale, video la cerere, internet etc.), a serviciilor și producțiilor mass-media audiovizuale.

În urma analizei comparative a dispozițiilor actului național și actelor europene menționate *supra*, subliniem că proiectul examinat asigură respectarea principiilor directoare ale Convenției UNESCO din 2005 asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale, privind diversitatea culturală, accesul echitabil, protecția și promovarea diversității expresiilor culturale. Totodată, proiectul introduce un set de măsuri de consolidare a independenței, asigurare a transparenței activității Consiliului Audiovizualului, precum și a activității de supraveghere și control, norme de creație națională, ce nu contravin dispozițiilor din Directiva 2010/13/UE.

Totuși, remarcăm că punctul 1 (articolul I) din proiect, care modifică noțiunea de „comunicare comercială audiovizuală”, prin includerea excepției privind mesajele de autopromovare ale furnizorului de servicii media audiovizuale și ale programelor audiovizuale ale furnizorilor de servicii media audiovizuale, și punctul 13 privind excluderea dreptului furnizorilor de servicii media de a difuza comunicări comerciale audiovizuale în scopul autopromovării nu corespunde definiției de „comunicare comercială audiovizuală” prevăzută de articolul 1 alineatul (1) litera h) din Directiva 2010/13/UE, care nu conține o astfel de excepție.

Potrivit articolului citat, „comunicație comercială audiovizuală” înseamnă imaginea cu sau fără sunet care este destinată să promoveze, direct sau indirect, bunurile, serviciile sau imaginea unei persoane fizice sau juridice care desfășoară o activitate economică. Imaginile respective însoțesc sau sunt incluse într-un program în schimbul unei plăți sau retribuiții similare sau în scopul autopromovării. Formele de comunicații comerciale audiovizuale includ, printre altele, publicitatea televizată, sponsorizarea, teleshoppingul și poziționarea de produse.

Mai mult decât atât, potrivit alineatului (96) din preambulul Directivei sus-citate, „este necesar să se specifice cu claritate faptul că activitățile de autopromovare reprezintă o formă specifică de publicitate în cadrul căreia emițătorul își promovează propriile produse, servicii, programe sau canale. În special, avanpremierele cuprinzând fragmente din programe ar trebui privite ca programe în sine”.

În acest context, se recomandă înlăturarea tuturor discrepanțelor dintre reglementările naționale și cele ale Uniunii Europene privind comunicările comerciale audiovizuale în scopul autopromovării, în caz contrar, acestea vor genera apariția unor norme incompatibile cu dispozițiile actului UE, care, în rezultat, vor afecta gradul de compatibilitate atins prin Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018.

La articolul I:

Completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă,

completarea textului la sfârșitul acestuia. Prin urmare, cu referire la punctul 1, precum și în alte puncte din proiect, în dispozițiile de modificare se vor exclude cuvintele „în final”, deoarece acestea sunt inutile.

Cu referire la punctul 2, se propune excluderea dispozițiilor punctului respectiv din proiectul de lege. Cuvintele „și nu este stabilit în alt stat care a ratificat Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră” ar rezulta din dispozițiile alineatelor (34) și (35) din preambulul Directivei 2010/13/UE, care prevede că „un singur stat membru ar trebui să aibă jurisdicție asupra unui furnizor de servicii mass-media audiovizuale”.

La punctul 3:

- în dispoziția propriu-zisă de modificare, textul „cu alineatul (1/1)” se va substitui cu textul „cu alineatul (1¹)”;

- cu referire la formularea propusă pentru articolul 4 alineatul (7), se recomandă substituirea cuvântului „realizate” cu cuvintele „locale difuzate”;

- textul „alineatul (8) se exclude” se va substitui cu textul „alineatul (8) se abrogă”. Menționăm că, potrivit normelor tehnicii legislative, pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se utilizează cuvintele „se abrogă”, și nu „se exclude”. Cuvintele „se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții (observație valabilă și pentru articolul I punctul 10).

La punctul 6, redacția propusă pentru articolul 19 alineatul (4) se recomandă a fi completată cu cuvintele „care pot difuza filme pentru copii dublate sau sonorizate în limba minorității respective”. Această completare se propune pentru a aduce o precizie că furnizorii care se adresează comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majoritară au obligația să difuzeze filme pentru copii dublate sau sonorizate în limba română sau în limba minorității respective.

La punctul 7:

- textul „la litera g), textul „g)” se substituie cu textul „h)” se va exclude. Menționăm că, potrivit condițiilor generale de modificare a actului normativ, numărul sau litera cu care este însemnat un element structural din actul normativ, chiar și în cazul abrogării acestuia, nu se atribuie altor elemente structurale din șirul dat (observație valabilă și pentru punctul 8, în partea ce ține de modificarea alineatului (4) din articolul 25 (substituirea însemnării literei n) cu litera o), precum și pentru punctul 14, în partea ce ține de modificarea alineatelor (4) și (5) din articolul 62 al Codului serviciilor media audiovizuale);

- redacția propusă pentru articolul 21 litera g) se va însemna cu litera h), iar abrevierea „CA” se va substitui cu cuvintele „aprobat de Consiliul Audiovizualului”.

La punctul 8:

- în dispoziția propriu-zisă de modificare, textul „(3/1 -3/3)” se va substitui cu textul „(3¹)-(3³)”;

- cuvintele „participantului la concurs” din dispozițiile literelor a) și f) ale articolului 25 alineatul (3¹) recomandăm a fi substituite cu cuvântul „solicitantului”;

- din redacția propusă pentru articolul 25 alineatul (3¹) litera d), textul „art. 4 alin. (1)-(2) și (6)-(10), art. 5, art. 6, art. 19 alin. (1)-(2) și (5) –(6)” se va substitui cu textul „art. 4 alin. (1), (2) și (6)-(10), art. 5, 6, art. 19 alin. (1), (2), (5) și (6)”;

- se propune excluderea textului „sursele exterioare de programe audiovizuale;” din articolul 25 alineatul (3¹) litera d) și a textului „, rezultatele investigării interesului populației față de proiect” din articolul 25 alineatul (3¹) litera f);

- cu referire la redacția propusă pentru articolul 25 alineatul (3²), recomandăm excluderea textului „, care se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a consiliului”, deoarece dublează dispozițiile articolului 25 alineatul (2) și articolului 80 alineatul (8) din Codul serviciilor media audiovizuale;

- cu referire la redacția propusă pentru articolul 25 alineatele (3¹) și (6²), menționăm că nota informativă la proiect nu conține argumente justificative în partea ce ține de neaplicarea procedurii tacite la examinarea cererii de eliberare a licenței. Aspectul privind aplicarea sau neaplicarea aprobării tacite se va examina suplimentar și prin prisma principiului de reglementare prin autorizare a activității de întreprinzător, statuat la articolul 5 litera g) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care prevede aprobarea tacită în cazul depășirii de către autoritatea emitentă a termenului stabilit de lege pentru eliberarea, prelungirea, reperfectarea actului permisiv și în lipsa unei comunicări scrise privind suspendarea termenului de examinare a cererii sau refuzul ei, cu excepțiile prevăzute de legea în cauză și de legile care reglementează expres activitățile autorizate.

În altă ordine de idei, dacă va fi aplicată procedura aplicării tacite, se consideră necesară luarea în considerare a dispozițiilor articolului 6² din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și, eventual, completarea corespunzătoare a articolului 25 cu aspectele date raportate la aprobarea tacită a licenței de emisie.

La punctul 9, pentru buna interpretare a modificărilor operate în articolul 26 din Codul serviciilor media audiovizuale, considerăm oportună completarea notei informative la proiect cu argumentele care au stat la baza modificărilor propuse. În subsidiar, se propune ca articolul 26 alineatul (1) să fie completat cu dispoziția potrivit căreia „cererea se examinează în termen de 30 de zile de la data depunerii, dar nu mai târziu de termenul prevăzut la alin. (3)”.

La punctul 11:

Menționăm că norma propusă spre completare, în partea ce ține de informațiile false conținute în declarația pe proprie răspundere, este inutilă, ținând cont de faptul că articolul 27 litera d) din Codul serviciilor media audiovizuale prevede deja că licența de emisie este retrasă în cazul în care furnizorul de servicii

media a prezentat Consiliului Audiovizualului informații false, care au condus la încălcarea regimului juridic al proprietății în domeniul serviciilor media audiovizuale. În acest sens, atragem atenția că dublajul normativ este inadmisibil.

Cu referire la prima parte a modificării ce se referă la faptul că, dacă Consiliul Audiovizualului nu este înștiințat în termen, se aplică prevederile articolului 27 litera d), se consideră că termenul prevăzut la articolul 28 alineatul (11) din Codul serviciilor media audiovizuale urmează să fie corelat cu prevederile articolului 25 alineatul (5) din actul normativ citat, potrivit cărora „furnizorii de servicii media au obligația să solicite în scris acordul Consiliului Audiovizualului pentru orice modificare în documentele și în datele declarate prevăzute la alin. (4) lit. c)-e). În cazul adoptării deciziei favorabile solicitării, modificările în conținutul licenței de emisie sunt efectuate cu titlu gratuit”, iar alineatul (4) litera c) prevede că licența de emisie conține „datele de identificare ale acționarilor și ale asociaților până la nivel de persoană fizică sau juridică, cu excepția acționarilor și asociaților care sunt societăți pe acțiuni cu acțiuni la purtător sau listate la bursele de valori internaționale”.

Totodată, se consideră că stabilirea sancțiunii privind retragerea licenței de emisie doar pentru încălcarea termenului prevăzut la articolul 28 alineatul (11) din Codul serviciilor media audiovizuale este una disproporționată, mai ales în cazul în care persoana fizică sau juridică a încălcat termenul prevăzut de 2-3 zile, însă modificarea acționarilor/proprietarului beneficiar nu a dus la încălcarea regimului juridic al proprietății în domeniul serviciilor media audiovizuale.

La punctul 12, al treilea enunț se recomandă a fi revăzut, deoarece în varianta prezentată este ambiguu.

La punctul 14, autorii propun modificarea articolului 66 din Codul serviciilor media audiovizuale în vederea acordării dreptului furnizorilor publici de servicii media (Compania „Teleradio-Moldova” și Compania „Gagauziya Radio Televizionu) de a difuza comunicări comerciale audiovizuale. Cu alte cuvinte, furnizorilor publici de servicii media urmează să li se permită difuzarea tuturor formelor de publicitate, cu excepția teleshoppingului.

Propunem examinarea suplimentară a oportunității acestei modificări din următoarele considerente.

Potrivit articolului 41 din Codul serviciilor media audiovizuale, furnizorul public național de servicii media se constituie din subvenții de la bugetul de stat. Potrivit articolului 81 alineatul (2) din actul normativ citat, subvențiile de la bugetul de stat se stabilesc anual, prin legea bugetului de stat, și reprezintă volumul subvențiilor de la bugetul de stat aprobat pentru anul precedent, indexat cu indicele prețurilor de consum din ultimul an bugetar executat deplin.

Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2022 nr. 205/2021, pentru acest an Companiei „Teleradio-Moldova” i-au fost alocate 137 milioane 349 mii de lei.

Printre efectele adoptării acestui amendament, care are ca obiect acordarea furnizorilor de servicii media publici a dreptului de a difuza publicitate, pot fi enumerate:

1) instituirea condițiilor de concurență neloială între furnizorii de servicii media publici și furnizorii de servicii media privați pe piața publicității. Astfel, proiectul de lege în cauză nu instituie un mecanism al garantării concurenței loiale pe acest segment;

2) instituirea condițiilor de concurență neloială pentru audiență între furnizorii de servicii media publici și furnizorii de servicii media privați. În acest context, o asemenea repercusiune va fi în contradicție cu misiunea furnizorilor publici de servicii media;

3) distorsionarea situației mass-media private pe piața publicității, care în condițiile anului 2022 este precară.

Cu privire la propunerile înaintate la punctul 17 (care modifică articolul 82), menționăm că, potrivit prevederilor articolului 82 din Codul serviciilor media audiovizuale, membrii Consiliului Audiovizualului sunt remunerați în conformitate cu legislația privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar. În acest sens, angajații din unitățile bugetare finanțate integral de la bugetul de stat, bugetele unităților administrativ-teritoriale și bugetul asigurărilor sociale de stat se salarizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, respectiv reglementările propuse cu privire la acordarea indemnizației nu pot fi susținute și cuprinse în prevederile codului citat.

În același timp, necesitatea stabilirii indemnizației în mărime de 30% din salariul de bază pentru perioada electorală se consideră argumentată insuficient, întrucât membrii Consiliului Audiovizualului asigură realizarea misiunii conform atribuțiilor stabilite în articolul 75 din Codul serviciilor media audiovizuale, inclusiv prin realizarea atribuțiilor în perioada electorală. Complementar, menționăm că instituirea unor indemnizații va implica cheltuieli suplimentare din bugetul de stat care nu au acoperire financiară, fapt pentru care, în scopul promovării și implementării propunerilor înaintate, potrivit avizului suplimentar al Ministerului Finanțelor nr. 07/1-03/143/1430 din 17 octombrie 2022, Consiliul Audiovizualului urmează să estimeze și să prezinte Ministerului Finanțelor resursele necesare pentru a fi incluse în proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2023.

Obiecția respectivă este valabilă și la propunerea înaintată la punctul 17 alineatul (3) privind stabilirea pentru membrii Consiliului Audiovizualului cu domiciliul permanent în afara municipiului Chișinău a indemnizației lunare neimpozabile pentru acoperirea cheltuielilor de transport, în mărime de 40% din salariul mediu lunar pe economie, întrucât stabilirea selectivă a indemnizației respective sprijină o abordare inechitabilă față de angajații din cadrul altor autorități/instituții publice care asigură deplasarea la/de la serviciu din contul veniturilor proprii.

Prin urmare, modificările înaintate în punctul 17 nu se susțin și urmează a fi excluse.

La punctul 18, completarea propusă la articolul 83 alineatul (5) litera c) recomandăm a fi exclusă, ca fiind neesențială.

La articolul II, referitor la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ, urmează a se ține cont că, potrivit articolului 56 alineatul (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată decât peste o lună de la data publicării doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. În acest context, este necesar ca în nota informativă să se justifice, prin argumente concludente, că prevederile actului normativ prezentat întrunesc condițiile articolului 56 alineatul (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Cu referire la nota informativă, menționăm că nu este descris impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor (bugetare și nebugetare) necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ.

Prin urmare, nu se cunosc costurile estimate la punerea în aplicare a proiectului și nici sursele de finanțare a cheltuielilor ce reies din implementare, cu atât mai mult că autorii inițiativei legislative menționează că măsurile propuse urmează a fi examinate în procesul de elaborare și aprobare a Cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2023-2025.

În acest sens, informăm că Cadrul bugetar pe termen mediu pentru anii 2023-2025 a fost aprobat în ședința Guvernului din data de 5 octombrie curent, iar Ministerul Finanțelor, la etapa de examinare a politicilor sectoriale parvenite de la ministerele-lider în contextul elaborării acestuia, nu a regăsit politica respectivă pe sectorul „Cultură”. Mai mult decât atât, nici la etapa elaborării proiectului legii bugetului de stat pentru anul 2023 Consiliul Audiovizualului nu a prezentat solicitări de mijloace financiare suplimentare pentru achitarea indemnizațiilor menționate în proiectul de lege.

Totodată, ținând cont de prevederile articolului II alineatul (1) din proiectul de lege, constatăm că implementarea acestuia ar putea avea impact financiar asupra bugetului deja în anul curent, iar aceasta contravine prevederilor articolului 17 alineatul (2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, conform cărora pe parcursul anului bugetar nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la majorare cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.

Mai mult decât atât, menționăm că, în condițiile majorării tarifelor la gazele naturale, energia electrică și termică, precum și gestionării crizei refugiaților din Ucraina, este dificil a identifica în bugetul de stat resurse financiare disponibile pentru scopuri noi.

Având în vedere cele expuse, Guvernul comunică susținerea de principiu a proiectului de lege în cauză. Totodată, Guvernul nu susține modificările propuse

care au impact financiar asupra bugetului de stat, cu excepția propunerii de stabilire a indemnizației în mărime de 30% din salariul de bază pentru perioada electorală. În acest sens, Consiliul Audiovizualului urmează să estimeze și să prezinte Ministerului Finanțelor resursele necesare pentru a fi incluse în proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2023.